La lluita contra la pobresa energètica: ahir, avui i demà

22/10/2017

La lluita contra la pobresa energètica: ahir, avui i demà

Resum:
És urgent que deixem d'aconsellar coses que ja intenten fer les persones que pateixen pobresa energètica (que mirin bé en què gasten, que es procurin ingressos, que estalviïn en el seu consum energètic, etc.) i comencem a exigir allò que les empreses sí que poden assumir.

Mònica Guiteras

@DysfunctSystem

Sociòloga, membre de l'Aliança contra la Pobresa Energètica. És autora de l'estudi "Pobresa energètica i models de gestió de l'aigua i l'energia: cap a la garantia del dret universal als subministraments bàsics" publicat per Enginyeria Sense Fronteres.

més articles de Mònica Guiteras

Tot just fa uns 3 anys que es va començar a parlar de pobresa energètica als principals mitjans de comunicació o *mass media*. Durant tot aquest temps des de l'Aliança contra la Pobresa Energètica (APE) hem treballat per traslladar, no només la urgència d'adreçar-la, sinó també d'entendre la gravetat de les situacions que pateixen les famílies i visibilitzar els abusos i la inacció de les empreses subministradores davant aquestes. Des de llavors **a l'APE arriben cada setmana famílies que pateixen perquè els tallin el subministrament, persones assetjades telefònicament per deutes impagables, famílies a qui no els deixen donar d'alta la llum, o persones a qui han estafat canviant de tarifa o incloent recàrrecs innecessaris a les seves factures.**

Sovint es parla de pobresa energètica com un fenomen o situació associada a la manca d'ingressos d'una família, però des de l'APE sabem que aquesta és una simplificació que no ens fa cap favor si volem atacar les causes i acabar d'una vegada per totes amb aquesta injustícia. Si bé és cert que la manca d'ingressos és un aspecte important, hi ha dos factors més que són igual de rellevants: un és l'estat de l'habitatge a nivell d'eficiència energètica i l'altre és el preu de l'energia. Sobre eficiència energètica s'han començat a veure algunes actuacions a nivell municipal; sobre els preus de l'energia, indignació col·lectiva però poc marge de maniobra. Les empreses dicten preus, les famílies paguen. I és que a l'Estat espanyol paguem la 4a electricitat més cara de la UE.

Si oblidem la importància dels preus i les tarifes (i la seva opacitat), acabarem centrant-nos en la qüestió dels ingressos de les famílies i apostant per pagar amb diner públic rebuts endarrerits per tal d'evitar talls, en comptes d'actuar a la inversa: **poder evitar el tall -o dit en positiu, poder garantir el subministrament- tot i que no es disposi dels recursos econòmics suficients**. Diferents agents clau en la temàtica i en l'enfocament de drets humans, com el Síndic de Greuges de Catalunya, ja han fet referència al fet que no podem supeditar el dret a tenir llum, a escalfar-se o a disposar d'aigua, al nivell d'ingressos que tingui una persona. També el Pacte Internacional de Drets Econòmics Socials i Culturals, reconeix des de fa dècades el dret de tota persona a un nivell adequat de vida incloent el dret a un habitatge digne: amb accés permanent a recursos naturals i comuns, aigua potable i energia per a la cuina, la calefacció i la llum. És per això que per a l'APE els subministraments bàsics són un dret fonamental i per tant, la lluita contra la pobresa energètica passa perquè aquests estiguin reconeguts i

garantits en les nostres lleis i perquè aquestes es facin complir.

En aquest sentit l'estiu del 2015 el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat una llei, sorgida d'una Iniciativa Legislativa Popular que organitzacions com l'APE, la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca i l'Observatori DESC havíem impulsat. **La llei 24/2015 segueix avui dia plenament vigent pel que fa al seu apartat de pobresa energètica i és la més garantista de la UE a nivell de protecció contra els talls de subministrament.** Des de l'APE, a més, defensem que les mateixes empreses que es lucren, i obtenen beneficis multimilionaris, gestionant aquests drets bàsics, es responsabilitzin del cost de la pobresa energètica, que deixin d'assetjar a les famílies vulnerables que en realitat volen -però no poden- pagar i condonin els deutes acumulats, molts d'ells generats per factures on s'han aplicat tarifes i recàrrecs injustos i inadequats.

És urgent que deixem d'aconsellar coses que ja intenten fer les persones que pateixen pobresa energètica (que mirin bé en què gasten, que es procurin ingressos, que estalviïn en el seu consum energètic, etc.) **i comencem a exigir allò que les empreses sí que poden assumir**. La reducció del consum d'una família que fa un gran esforç per consumir menys electricitat no es tradueix en una reducció significativa al total de la factura (perquè la part fixa representa més del 50% d'aquesta). En canvi, que aquestes empreses compleixin la llei 24/2015 sí que es tradueix en protecció immediata: més de 30.000 talls aturats en poc més de 2 anys. No podem oblidar tampoc que la lluita per fer complir aquesta llei no va ser senzilla. **Ara farà un any de la tràgica mort de la veïna de Reus a causa d'un incendi provocat per l'espelma que utilitzava per il·luminar-se, després que li haguessin tallat la llum uns mesos abans**. L'empresa Gas Natural Fenosa, hauria d'haver consultat amb Serveis Socials abans d'efectuar el tall, i és per això que ha rebut una important sanció al respecte. Malauradament, va ser a partir de llavors que va començar a complir amb la llei.

Si volem que el dia de demà es deixi de parlar de pobresa energètica, hem de començar a escoltar a les persones afectades: un cop tornen a tenir una mica d'ingressos, el problema persisteix. Cal que deixem d'assenyalar-les i comencem a caminar juntament amb elles, per defensar el dret de totes les persones a gaudir dels subministraments bàsics, i exigir responsabilitats davant qui encara controla el sector.

Etiquetes: pobresa energètica, mònica guiteras

URL d'origen: https://xarxanet.org/opinio/la-lluita-contra-la-pobresa-energetica-ahir-avui-i-dema